

Posudek vedoucího práce

bakalářské práce „*Obraz kinto v ruské kultuře*“, předložené studentkou H. Vikhrovou ve studijním programu Ruský jazyk a literatura na Ústavu východoevropských studií na FFUK v Praze.

Předložená práce se primárně zabývá formováním literárního stereotypu „kinto“ v ruském a gruzínském kontextu a jeho transformací do současné podoby, s možnými výklady původního, respektive aktualizovaného obsahu tohoto pojmu.

Studentka využila metodu analýzy literárních textů, podepřenou vlastním terénním výzkumem přímo na místě, kde byl tento fenomén v rámci literárního i folklórního diskursu poprvé zdokumentován.

První kapitola je věnována obecnému historickému přehledu, který se týká dějin města Tbilisi zejména v 18. a 19. století, kdy došlo ke kodifikaci zkoumaných stereotypních obrazů. Nezanedbatelnou roli tady sehrály vztahy Ruska a Gruzie coby inspirační základny k celé řadě motivů, spadajících do kategorie jinakosti a svého druhu i do kategorie orientalismu. Autorka vychází z komparace známých literárních textů a stanovuje několik základních topoi, jako jsou např. Gruzie (resp. Kavkaz) coby exil, dále pak kavkazská pohostinnost, hory, divočina aj., tj. jde o typickou směsici fascinace neznámem a zároveň strachem z něj. S těmito motivy ostře kontrastuje autorkou vybraný fenomén kinto, tedy tbiliského taškáře, šprýmaře ve stylu londýnského cockney. Tato figura je ve folkloristice obecně známá jako trickster a svými rysy odpovídá Bachtinově karnevalové kultuře; je protipólem (a zároveň doplněním binární opozice) dalšího urbánního motivu známého jako karačocheli.

Vlastní část práce se věnuje zejména rozboru charakteristik, které jsou s postavou kinto nejčastěji spojovány, a to jak v historii, tak dnes. Toto téma patří doposud k těm méně prozkoumaným, a to zejména v souvislosti se svým současným výkladem, v němž kinto osciluje mezi poněkud kontroverzní postavou lidového baviče a zároveň mezi figurou, která bývá s určitou nostalgií nazývána „duší starého Tiflisu“.

Je třeba vyzdvihnout, že přes některé nedostatky v citačním aparátu a místy snad až příliš expresivním vyjádřením autorka provedla samostatně terénní výzkum ve Tbilisi, jehož závěry se zdají potvrdovat původní hypotézu – tj. ovlivnitelnost stereotypních obrazů a vysokou míru jejich variability v návaznosti na konkrétní politickou situaci. Původní verze kinto zachycená autory pozdního 19. století byla transformována do podoby, která více odpovídala základním požadavkům gruzínského národního obrození - arménský element byl zřejmě záměrně vytěsňován, stejně jako veškeré odkazy na „orientální“ kulturu bazarů, čajoven a vináren, která byla vnímána a priori jako pokleslá. K analogickému procesu této cílené deorientalizace ostatně došlo i na straně arménské; v obou případech zasahuje tento proces osmanské a perské kulturní dědictví, na jehož úkor je vyzdvihováno to ruské, respektive i evropské.

Při vypracování autorka postupovala samostatně; v práci použila relevantní podklady.

Bakalářská práce odpovídá požadavkům kladeným na tento typ práce.

Doporučuji k obhajobě,

Hodnotím:

velmi dobře

V Řeži dne 1.9.2020

Petra Košťálová